

**Kierunki działań oraz warunki brzegowe obowiązujące realizatorów
pilotażowego programu „Aktywny samorząd” w 2013 roku**
(w odniesieniu do wniosków złożonych w 2013 r.)

1. Moduły, obszary i zadania programu, które będą realizowane w 2013 roku:

- 1) Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:
  - a) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:
    - Zadanie 1: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,
    - Zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B,
  - b) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:
    - Zadanie 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,
    - Zadanie 2: dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania,
  - c) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:
    - Zadanie 1: pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
    - Zadanie 2: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym,
    - Zadanie 3: pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości,
    - Zadanie 4: pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (co najmniej na III poziomie jakości),
  - d) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej;
- 2) Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym;
- 3) Moduł III – szkolenia kadr samorządów oraz organizacji pozarządowych z zakresu problematyki niepełnosprawności.

2. Na finansowanie Modułu III przeznaczają się nie więcej niż 1% środków zaplanowanych na realizację programu w ramach wydatków bieżących (par. 2440).

3. Na realizację Modułu II przeznaczają się nie więcej niż 90% środków przekazanych realizatorowi na realizację programu w ramach wydatków bieżących (par. 2440).

4. Termin przyjmowania w Oddziałach PFRON wystąpień o przyznanie środków finansowych PFRON na realizację programu, upływa w dniu 28 lutego 2013 roku.

5. Termin zawarcia umowy w sprawie realizacji programu upływa w dniu 30 kwietnia 2013 roku.

6. Dopuszcza się możliwość podjęcia przez Pełnomocników Zarządu PFRON w Oddziałach PFRON decyzji o przywróceniu samorządowi powiatowemu terminu związanego z realizacją programu, określonego przez PFRON. Przekroczenie przez realizatora programu terminu określonego w ust. 4 może skutkować zmniejszeniem wysokości środków finansowych przekazanych przez PFRON na realizację programu.

7. Warunkiem przystąpienia samorządu powiatowego do realizacji programu jest złożenie przez realizatora programu oświadczenia o nieposiadaniu:

- 1) wymagalnych zobowiązań wobec PFRON,
- 2) zaległości w obowiązkowych wpłatach na PFRON,
- 3) wymagalnych zobowiązań wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i urzędu skarbowego oraz wobec organów i instytucji wykonujących zadania z zakresu administracji publicznej,

przy czym ww. wymagania dotyczą jednostki organizacyjnej samorządu powiatowego składającej wystąpienie o przyznanie środków PFRON na realizację programu (o ile dotyczy) oraz jednostki organizacyjnej samorządu powiatowego, odpowiedzialnej za realizację programu.

8. Z uczestnictwa w programie wyłączeni są wnioskodawcy oraz samorządy powiatowe, którzy po otrzymaniu dofinansowania ze środków PFRON na cele określone w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.), w tym również w ramach programów zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą PFRON, naruszyli warunki umowy (między innymi poprzez nieterminowe lub nienależyte wykonywanie zobowiązań wynikających z umowy) i nie doprowadzili do usunięcia uchybień do dnia złożenia wniosku (w przypadku wnioskodawcy) lub wystąpienia (w przypadku samorządu powiatowego).

9. Maksymalna kwota dofinansowania w ramach modułu I wynosi, w przypadku:

1) Obszaru A:

a) w Zadaniu nr 1 – 5.000 zł,

b) w Zadaniu nr 2 – 2.100 zł, w tym:

- dla kosztów kursu i egzaminów – 1.500 zł,

- dla pozostałych kosztów uzyskania prawa jazdy w przypadku kursu poza miejscowością zamieszkania wnioskodawcy (koszty związane z zakwaterowaniem, wyżywieniem i dojazdem w okresie trwania kursu) – 600 zł,

2) Obszaru B:

a) w Zadaniu nr 1:

- dla osoby niewidomej – 30.000 zł, z czego na urządzenia brajlowskie 20.000 zł,

- dla pozostałych osób z dysfunkcją narządu wzroku, stanowiącą powód wydania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenia o niepełnosprawności – 10.000 zł,

- dla osoby z dysfunkcją obu kończyn górnych i pozostałych adresatów obszaru – 5.000 zł,
- b) w Zadaniu nr 2:
- dla osoby głuchoniewidomej – 4.000 zł,
  - dla pozostałych adresatów obszaru – 2.000 zł,
z możliwością zwiększenia kwoty dofinansowania w indywidualnych przypadkach, maksymalnie o 100%, wyłącznie w przypadku, gdy poziom dysfunkcji narządu wzroku wymaga zwiększenia liczby godzin szkolenia,
- 3) Obszaru C:
- a) w Zadaniu nr 1 – 7.000 zł, z możliwością zwiększenia kwoty dofinansowania maksymalnie do 20.000 zł w indywidualnych przypadkach, wyłącznie w przypadku, gdy:
- zwiększenie tej kwoty umożliwi zakup wózka dopasowanego do indywidualnych potrzeb zdrowotnych osoby niepełnosprawnej, będącej adresatem programu, oraz
  - celowość zwiększenia kwoty dofinansowania zostanie potwierdzona przez eksperta powołanego przez realizatora programu zł,
- b) w Zadaniu nr 2 – 2.000 zł,
- c) w Zadaniu nr 3 dla protezy na III poziomie jakości, po amputacji:
- w zakresie ręki – 9.000 zł,
  - przedramienia – 20.000 zł,
  - ramienia i wyluszczeniu w stawie barkowym – 26.000 zł,
  - na poziomie podudzia – 14.000 zł,
  - na wysokości uda (także przez staw kolanowy) – 20.000 zł,
  - uda i wyluszczeniu w stawie biodrowym – 25.000 zł,
- z możliwością zwiększenia kwoty dofinansowania w wyjątkowych przypadkach i wyłącznie wtedy, gdy celowość zwiększenia jakości protezy do poziomu IV (dla zdolności do pracy wnioskodawcy), zostanie zarekomendowana przez eksperta PFRON,
- d) w Zadaniu nr 4 – do 30% kwot, o których mowa w lit. c,
- e) w Zadaniu nr 3 i nr 4 dla refundacji kosztów dojazdu adresata programu na spotkanie z ekspertem PFRON lub kosztów dojazdu eksperta PFRON na spotkanie z adresatem programu – w zależności od poniesionych kosztów, nie więcej niż 200 zł,
- 4) Obszaru D – 200 zł miesięcznie, jednak nie więcej niż 2.200 zł w ciągu roku – tytułem kosztów opieki nad jedną osobą zależną.
10. W ramach modułu II maksymalna kwota dofinansowania kosztów dotyczących każdego półrocza 2013 roku wynosi:
- 1) dla opłaty za naukę (czesne) – 3.000 zł,

- 2) dla dodatku na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego – 3.000 zł,
  - 3) dla dodatku na pokrycie kosztów kształcenia:
    - a) w przypadku osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności – 800 zł,
    - b) w przypadku osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności – 500 zł.
11. Dodatek na pokrycie kosztów kształcenia może być zwiększony:
- 1) w przypadku osiągnięcia dobrych wyników w nauce:
    - a) do 25 % - dla średniej ocen w przedziale: 3,50 - 3,75,
    - b) do 30 % - dla średniej ocen w przedziale: 3,76 - 4,00,
    - c) do 35 % - dla średniej ocen w przedziale: 4,01 - 4,50,
    - d) do 40% - dla średniej ocen powyżej 4,50,
  - 2) a także w przypadku osoby:
    - a) niewidomej – do 20%,
    - b) głuchej – do 25%,
    - c) głuchoniewidomej – do 30%,
    - d) której miejscem zamieszkania jest obszar wiejski – do 10%,kwoty określonej w ust. 10 pkt 3 lit. a lub ust. 10 pkt 3 lit. b.
12. Dofinansowanie opłaty za naukę (czesne) lub opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego, może być zwiększone w przypadku:
- 1) gdy z orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wnioskodawcy wynika, że zostało ono wydane z więcej niż jednej przyczyny niepełnosprawności, w przypadku:
    - a) dwóch symboli w zakresie przyczyny niepełnosprawności - do 30 %,
    - b) trzech symboli w zakresie przyczyny niepełnosprawności - do 40%,
  - 2) studiów na kierunkach zamawianych w ramach rządowego programu kierunków zamawianych, z listy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego - do 50%
- kwoty określonej w ust. 10 pkt 1 lub ust. 10 pkt 2.
13. Dla osób niepełnosprawnych rozpoczynających w 2013 roku studia lub naukę w szkole policealnej lub kolegium, dofinansowanie opłaty za naukę (czesne) w ramach modułu II przysługuje wyłącznie w ramach jednego kierunku.
14. W przypadku osób, które mają wszczęty przewód doktorski, a nie są uczestnikami studiów doktoranckich, przysługuje wyłącznie dodatek na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego.
15. Udział własny wnioskodawcy jest wymagany w poniższych obszarach i zadaniach modułu I, wynosząc co najmniej:
- 1) 10% ceny brutto zakupu/usługi w ramach Obszaru B: Zadanie nr 1 oraz Obszaru C: Zadania: nr 1, nr 3 i nr 4,

- 2) 15% ceny brutto zakupu/usługi w ramach Obszaru A: Zadanie nr 1 oraz Obszaru D,
  - 3) 25% ceny brutto zakupu/usługi w ramach Obszaru A: Zadanie nr 2.
16. Środki finansowe stanowiące udział własny wnioskodawcy nie mogą pochodzić ze środków PFRON, a także ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia.
  17. W sytuacji, gdy łączna wartość uzyskanego dofinansowania ze środków PFRON w ramach programu przekracza kwotę 10.000 zł, zabezpieczeniem udzielonego dofinansowania jest weksel własny in blanco wystawiony przez wnioskodawcę i opatrzony klauzulą „bez protestu”. Górną wartością sumy wekslowej jest wartość udzielonego dofinansowania, powiększona o odsetki, określone w umowie dofinansowania oraz koszty dochodzenia roszczeń.
  18. Maksymalny koszt wynagrodzenia za jedną opinię eksperta PFRON wynosi 300 zł brutto.
  19. Dodatkowe wymagania w zakresie weryfikacji formalnej wniosków:
    - 1) odnośnie częstotliwości udzielania pomocy w ramach modułu I:
      - a) warunek, o którym mowa w rozdziale VI ust. 5 pkt 1 programu dotyczy:
        - osoby niepełnosprawnej, będącej beneficjentem pomocy,
        - tego samego celu pomocy, przez który należy rozumieć przedmiot dofinansowania określony ogólnie w danym zadaniu,
        - w przypadku Obszaru B – Zadanie nr 1: beneficjentów wcześniejszych programów i zadań przewidujących wsparcie w zakupie sprzętu elektronicznego i oprogramowania obowiązuje trzyletnia karencja w uzyskaniu kolejnych środków PFRON na ten sam cel, niezależnie od okresu karencji przewidzianego wówczas w ramach programu lub zadania oraz niezależnie od rodzaju przedmiotu dofinansowania objętego wcześniej dofinansowaniem ze środków PFRON,
      - b) warunek, o którym mowa w rozdziale VI ust. 5 pkt 2 programu dotyczy:
        - osoby niepełnosprawnej, będącej beneficjentem pomocy,
        - gwarancji, dotyczącej przedmiotu dofinansowanego uprzednio ze środków PFRON,
        - w przypadku Obszaru C – Zadanie nr 2: beneficjentów programu, którzy uzyskali pomoc w pokryciu kosztów utrzymania sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym w 2012 roku oraz wcześniejszych programów przewidujących analogiczne wsparcie nie obowiązuje karencja w uzyskaniu kolejnych środków PFRON na ten sam cel, niezależnie od okresu karencji przewidzianego wówczas w ramach programu,
    - 2) odnośnie wniosków w ramach modułu II, realizator opracuje metodę przeliczania średniej ocen w przypadku, gdy średnia wyliczona została wg skali ocen, w której najwyższą oceną nie jest 5,00.

20. Dodatkowe wymagania w zakresie weryfikacji merytorycznej wniosków w ramach modułu I:

- 1) ekspertem, o którym mowa w rozdziale X ust. 5 programu oraz w ust. 9 pkt 3 lit. a niniejszego dokumentu, nie może być osoba, która aktualnie oraz w ciągu ostatnich 3 lat, była przedstawicielem prawnym lub handlowym, członkiem organów nadzorczych bądź zarządzających lub pracownikiem firm oferujących sprzedaż towarów/usług będących przedmiotem wniosku,
- 2) w celu rzetelnej oceny wniosku, ekspert, o którym mowa w pkt 1, powinien potwierdzić stan faktyczny związany z dysfunkcją i potrzebą wyposażenia potencjalnego beneficjenta pomocy we wnioskowany przedmiot dofinansowania, o ile to możliwe z uwagi na sytuację zdrowotną osoby niepełnosprawnej – w trakcie konsultacji z udziałem potencjalnego beneficjenta pomocy,
- 3) ocena merytoryczna wniosku przeprowadzana jest w celu wyłonienia wniosków, które mają największe szanse na realizację celów programu; w związku z tym realizator programu będzie stosował punktowy system oceny wniosków, wyznaczając minimalny próg punktowy umożliwiający bieżące udzielanie dofinansowania; ustalenie zbioru kryteriów i ich wag należy do kompetencji realizatora programu, z zastrzeżeniem ust. 20; udzielenie dofinansowania wnioskodawcom, których wnioski uzyskały ocenę poniżej ustalonego przez realizatora programu minimalnego progu punktowego, uzależnione będzie od możliwości wynikających z wysokości ostatecznej puli środków PFRON przekazanych realizatorowi programu.

21. Preferencje PFRON przysługujące wnioskodawcom w trakcie rozpatrywania wniosków w ramach modułu I:

- 1) w 2013 roku preferowane są wnioski dotyczące osób niepełnosprawnych, które:
  - a) studiują,
  - b) uczą się w szkołach ponadgimnazjalnych,
  - c) realizują obowiązek szkolny, wykazując osiągnięcia w nauce i wychowaniu (średnia ocen powyżej 4,00 lub udział w konkursach albo w olimpiadach szkolnych, wyróżnienia, wolontariat),
  - d) realizują obowiązek szkolny, mając miejsce zamieszkania na terenie obszaru wiejskiego,
  - e) wykażą, że wnioskowany przedmiot dofinansowania podniesie: jakość wykonywanej pracy lub poziom wykształcenia,
  - f) są aktywne zawodowo i jednocześnie podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe (np. kursy zawodowe, nauka języków obcych) albo, które jednocześnie działają na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych albo, które w sposób aktywny poszukują pracy lub starają się lepiej przygotować do jej podjęcia lub do dalszego kształcenia (np. współpraca z doradcą zawodowym, trenerem pracy, psychologiem),

przy czym ww. kryteria preferencyjne powinny być uwzględnione w punktowym systemie oceny wniosków w ten sposób, że najwyższą liczbę punktów w zakresie preferencyjnym otrzyma wniosek dotyczący osoby niepełnosprawnej studiującej, a w dalszej kolejności pozostałe, ww. kryteria preferencyjne; suma punktów preferencyjnych nie może stanowić mniej niż 50% maksymalnej liczby punktów możliwych do udzielenia w ramach oceny merytorycznej wniosku – w tym co najmniej 30% maksymalnej liczby punktów możliwych do udzielenia w ramach oceny merytorycznej wniosku powinno dotyczyć kryterium, o którym mowa w lit. a (edukacja na poziomie wyższym); w odniesieniu do kryteriów, o których mowa w lit. c oraz w lit. f – osoba niepełnosprawna może wykazywać aktywność objętą preferencjami PFRON z okresu trzech lat wstecz od daty złożenia wniosku,

- 2) w sytuacji, gdy limit środków finansowych przekazany realizatorowi programu przez PFRON nie umożliwia udzielenia dofinansowania wszystkim wnioskodawcom z równorzędną oceną wniosku, o przyznaniu dofinansowania decyduje:
  - a) stopień niepełnosprawności potencjalnego beneficjenta pomocy w ten sposób, że w pierwszej kolejności realizowane będą wnioski dotyczące osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, a w dalszej kolejności, gdy reguła postępowania wyrażona w lit. a nie prowadzi do wyboru wniosku do dofinansowania;
  - b) wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielonego przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczonego za kwartał poprzedzający miesiąc złożenia wniosku – w ten sposób, że w pierwszej kolejności realizowane będą wnioski wnioskodawców, których dochód jest najniższy.

22. Wnioski w ramach modułu II nie podlegają ocenie merytorycznej.

23. Zakres pojęć - ilekroć w niniejszym dokumencie lub w programie mowa jest o:

- 1) **aktywności zawodowej** – należy przez to rozumieć:
  - a) zatrudnienie, lub
  - b) rejestrację w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna, lub
  - c) rejestrację w urzędzie pracy jako osoba poszukująca pracy i nie pozostająca w zatrudnieniu;
- 2) **dotatku na pokrycie kosztów kształcenia** - należy przez to rozumieć nie wymagającą rozliczania kwotę przeznaczoną na wydatki związane z pobieraniem nauki, przykładowo na wydatki dotyczące:
  - a) zakwaterowania – w przypadku nauki poza miejscem stałego zamieszkania,
  - b) dojazdów,
  - c) dostępu do Internetu,
  - d) uczestnictwa w zajęciach mających na celu podniesienie sprawności fizycznej lub psychicznej,
  - e) zakupu przedmiotów ułatwiających lub umożliwiających naukę,

- f) wyjazdów organizowanych w ramach zajęć szkolnych,
- g) wkładu własnego, wymaganego zasadami programów Unii Europejskiej;
- 3) **dysfunkcjach uniemożliwiających samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym** – należy przez to rozumieć sytuację, kiedy stan zdrowia osoby niepełnosprawnej oraz poziom dysfunkcji narządu ruchu wyklucza samodzielne poruszanie się i przemieszczanie przy pomocy ręcznego wózka inwalidzkiego; brak takiej możliwości powinien wynikać z dysfunkcji charakteryzującej się znacznie obniżoną sprawnością ruchową w zakresie co najmniej jednej kończyny dolnej i górnej; stan ten może wynikać ze schorzeń o różnej etiologii (m.in. amputacje, porażenia mózgowie, choroby neuromięśniowe) i musi być potwierdzony zaświadczeniem lekarskim; oceniając zasadność dofinansowania zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym należy brać pod uwagę, czy:
- korzystanie z wózka o napędzie elektrycznym jest wskazane z punktu widzenia procesu rehabilitacji (czy nie spowoduje wstrzymania lub pogorszenia tego procesu),
  - korzystanie z wózka o napędzie elektrycznym wpłynie niekorzystnie na sprawność kończyn,
  - istnieją przeciwwskazania do korzystania z wózka o napędzie elektrycznym (np. utraty przytomności, epilepsja),
  - zakres i rodzaj ograniczeń stanowi poważne utrudnienie w samodzielnym funkcjonowaniu osoby niepełnosprawnej;
- 4) **dysfunkcji narządu ruchu (w przypadku Obszaru A)** – należy przez to rozumieć dysfunkcję stanowiącą podstawę orzeczenia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (a w przypadku osób niepełnosprawnych do 16 roku życia – orzeczenia o niepełnosprawności); w przypadku osób niepełnosprawnych z dysfunkcją narządu ruchu, która nie jest przyczyną wydania orzeczenia dot. niepełnosprawności, ale jest konsekwencją ujętych w orzeczeniu schorzeń (np. o charakterze neurologicznym - symbol orzeczenia: 10-N lub całościowych zaburzeń rozwojowych - symbol orzeczenia: 12-C), mogą zostać pozytywnie zweryfikowane pod względem formalnym pod warunkiem, że wnioskodawca dołączy do wniosku zaświadczenie lekarza specjalisty potwierdzające, iż następstwem schorzeń, stanowiących podstawę orzeczenia jest dysfunkcja narządu ruchu;
- 5) **dysfunkcji obu kończyn górnych (w przypadku Obszaru B)** – należy przez to rozumieć potwierdzony zaświadczeniem lekarskim, wrodzony brak lub amputację obu kończyn górnych – co najmniej w obrębie przedramienia a także dysfunkcję charakteryzującą się znacznie obniżoną sprawnością ruchową w zakresie obu kończyn górnych, wynikająca ze schorzeń o różnej etiologii (m.in. porażenia mózgowie, choroby neuromięśniowe);

- 6) **dysfunkcji narządu wzroku (w przypadku Obszaru B)** - należy przez to rozumieć dysfunkcję wzroku stanowiącą powód wydania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności, a także w przypadku:
- a) gdy dysfunkcja narządu wzroku nie jest przyczyną wydania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności, ale wnioskodawca przedłoży zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza okulistę potwierdzające, że osoba niepełnosprawna, której dotyczy wniosek, ma ostrość wzroku (w korekcji) w oku lepszym równą lub poniżej 0,05 i/lub ma zwężenie pola widzenia poniżej 20 stopni;
  - b) osób niepełnosprawnych w wieku do 16 roku życia, gdy wnioskodawca przedłoży zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza okulistę potwierdzające, że osoba niepełnosprawna, której dotyczy wniosek, ma ostrość wzroku (w korekcji) w oku lepszym równą lub poniżej 0,06 i/lub ma zwężenie pola widzenia poniżej 30 stopni;
- 7) **ekspercie PFRON (w przypadku Obszaru C Zadanie nr 3 i nr 4)** – należy przez to rozumieć specjalistę wojewódzkiego z dziedziny rehabilitacji medycznej lub ortopedii i traumatologii albo innego specjalistę w tych dziedzinach, wskazanego przez jednego z wymienionych specjalistów, który prowadzi na terenie danego województwa długotrwałą opiekę protetyczną nad osobami po amputacjach kończyn; wyboru ekspertów PFRON dokonuje PFRON; ekspertem nie może być osoba, która aktualnie oraz w ciągu ostatnich 3 lat, była przedstawicielem prawnym lub handlowym, członkiem organów nadzorczych bądź zarządzających lub pracownikiem protezowni (zakładu ortopedycznego); ekspertom PFRON przysługuje wynagrodzenie za wydanie opinii do wniosku zakwalifikowanego do dofinansowania, w zakresie:
- a) stabilności procesu chorobowego wnioskodawcy,
  - b) rokowań co do zdolności wnioskodawcy do pracy w wyniku wsparcia udzielonego w programie,
- oraz o ile dotyczy:
- c) celowości zwiększenia jakości protezy do poziomu IV (dla zdolności do pracy wnioskodawcy) i zwiększenia kwoty dofinansowania;
- 8) **gospodarstwie domowym wnioskodawcy** – należy przez to rozumieć, w zależności od stanu faktycznego:
- a) **wspólne gospodarstwo** – gdy wnioskodawca ma wspólny budżet domowy z innymi osobami, wchodzącymi w skład jego rodziny,
lub
  - b) **samodzielne gospodarstwo** – gdy wnioskodawca mieszka i utrzymuje się samodzielnie i może udokumentować, że z własnych dochodów ponosi wszelkie opłaty z tego tytułu;
- 9) **kolegium** – należy przez to rozumieć kolegium pracowników służb społecznych, kolegium nauczycielskie lub nauczycielskie kolegium języków obcych utworzone

zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.);

- 10) **kosztach kursu i egzaminów** – należy przez to rozumieć koszty związane z uczestnictwem osoby niepełnosprawnej w kursie i przeprowadzeniem egzaminu, w tym także wszelkie opłaty z nimi związane oraz jazdy doszkalające;
- 11) **kosztach utrzymania sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny (obszar C Zadanie nr 4)** – należy przez to rozumieć koszty związane z utrzymaniem sprawności technicznej protez/y kończyny górnej i/lub dolnej, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne;
- 12) **miejscu zamieszkania** – należy przez to rozumieć, zgodnie z normą kodeksu cywilnego (art. 25 KC) miejscowość, w której wnioskodawca przebywa z zamiarem stałego pobytu, będąca ośrodkiem życia codziennego wnioskodawcy, w którym skoncentrowane są jego plany życiowe (cechy ośrodka osobistych i majątkowych interesów); o miejscu zamieszkania nie decyduje jedynie fakt przebywania w określonym mieście, ale również zamiar stałego pobytu i chęć skoncentrowania swoich interesów życiowych w danym miejscu; można mieć tylko jedno miejsce zamieszkania;
- 13) **nauce w szkole wyższej** – należy przez to rozumieć studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe lub doktoranckie prowadzone przez szkoły wyższe w systemie stacjonarnym (dziennym) lub niestacjonarnym (wieczorowym, zaocznym lub eksternistycznym, w tym również za pośrednictwem Internetu);
- 14) **obszarze wiejskim** – należy przez to rozumieć obszar wiejski w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia, stosowania i udostępniania krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju oraz związanych z tym obowiązków organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 157, poz. 1031, z późn. zm.);
- 15) **oprzyrządowaniu samochodu** – należy przez to rozumieć dostosowane do indywidualnych potrzeb związanych z rodzajem niepełnosprawności adresata programu urządzenia (montowane fabrycznie lub dodatkowo) lub również wyposażenie samochodu, które umożliwia użytkowanie samochodu przez osobę niepełnosprawną z dysfunkcją ruchu lub przewożenie samochodem osoby niepełnosprawnej oraz niezbędnego sprzętu rehabilitacyjnego;
- 16) **osobie głuchej** – należy przez to rozumieć osobę niepełnosprawną z ubytkiem słuchu powyżej 70 decybeli (dB), stan ten musi być potwierdzony w odpowiednim dokumencie lub zaświadczeniu lekarskim;
- 17) **osobie głuchoniewidomej** – należy przez to rozumieć osobę niepełnosprawną, która na skutek równoczesnego uszkodzenia słuchu i wzroku napotyka bardzo duże trudności w wymianie informacji oraz w komunikowaniu się, stan ten musi być potwierdzony w odpowiednim dokumencie lub zaświadczeniu lekarskim;

- 18) **osobie niewidomej** – należy przez to rozumieć osobę niepełnosprawną, której ostrość wzroku oka lepszego po korekcji szklami nie przekracza 0,05 według skali Snellena lub osobę z ograniczonym polem widzenia poniżej 20 stopni, niezależnie od zachowanej ostrości wzroku;
- 19) **osobie zależnej (w przypadku Obszaru D)** – należy przez to rozumieć dziecko będące pod opieką wnioskodawcy i przebywające w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką (dziennego opiekuna, niani lub w ramach klubu dziecięcego, punktu przedszkolnego, zespołu wychowania przedszkolnego);
- 20) **posiadaczu samochodu** (w rozumieniu programu) – należy przez to rozumieć jego właściciela lub współwłaściciela; w przypadku osób niepełnoletnich posiadaczem samochodu jest wnioskodawca;
- 21) **poziomie jakości protez kończyny górnej** – należy przez to rozumieć:
- a) poziom I - prosta proteza o funkcji głównie kosmetycznej ewentualnie z najprostszymi elementami mechanicznego ustawiania pozycji łokcia i nadgarstka; do wykonania w ramach limitu NFZ; nie przywraca nawet podstawowych funkcji utraconej ręki,
  - b) poziom II - proteza z prostymi elementami mechanicznymi oraz standardowym zawieszeniem na kikucie; w zasadzie możliwa do wykonania w ramach NFZ z niewielką dopłatą; nie uniezależnia pacjenta od otoczenia w stopniu wystarczającym dla podjęcia aktywności zawodowej,
  - c) poziom III - proteza z precyzyjnymi elementami mechanicznymi oraz nowoczesnym zawieszeniem kikuta (także z wykorzystaniem technologii silikonowej) oraz bardzo dobrym wykończeniem kosmetycznym; uniezależnia pacjenta od otoczenia w stopniu umożliwiającym podjęcie aktywności zawodowej,
  - d) poziom IV - proteza z elementami bioelektrycznymi (lub elementy kombinowane bioelektryczne i mechaniczne - tzw. hybrydowa); proteza w części bioelektrycznej sterowana impulsami z zachowanych grup mięśniowych; w znacznym stopniu pozwala na uniezależnienie się od otoczenia, jednak nie zawsze jest akceptowana przez pacjentów, w szczególności z powodu znacznej wagi;
- 22) **poziomie jakości protez kończyny dolnej** – należy przez to rozumieć:
- a) poziom I - proteza wykonana w ramach limitu NFZ; posiada najprostsze elementy mechaniczne; nie daje możliwości lokomocyjnych dla codziennego funkcjonowania pacjenta,
  - b) poziom II - poziom podstawowy umożliwiający w miarę sprawne poruszanie się pacjenta; proteza taka jednak nie daje rzeczywistych możliwości intensywnego, bezpiecznego jej użytkowania potrzebnego do codziennej aktywności zawodowej,

- c) poziom III - poziom bardzo dobry; proteza taka wykonana na nowoczesnych elementach (stopa, staw kolanowy) oraz posiadająca bardzo dobre zawieszenie w leju, także na elementach silikonowych; w tej grupie protez pacjent może otrzymać zaopatrzenie zapewniające takie możliwości lokomocyjne, aby mógł podjąć lub kontynuować aktywność zawodową;
- d) poziom IV - grupa najnowocześniejszych w świecie protez, także z elementami sterowanymi cyfrowo, z wielowarstwowymi lejami oraz najlżejszymi elementami nośnymi; umożliwiają w niektórych przypadkach także aktywność sportową i rekreacyjną pacjentów;
- 23) **półroczu** – należy przez to rozumieć okres, na który może zostać przyznana pomoc finansowa na pokrycie kosztów nauki w szkole, obejmujący zajęcia dydaktyczne, sesję egzaminacyjną oraz obowiązkowe praktyki;
- 24) **protezie kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (obszar C Zadanie nr 3 i nr 4)** – należy przez to rozumieć protezę/protezy kończyny górnej i/lub dolnej na III lub IV poziomie jakości protez;
- 25) **przerwie w nauce (w przypadku modułu II)** – należy przez to rozumieć przerwę w kontynuowaniu nauki, w trakcie której osoba niepełnosprawna nie ponosi kosztów nauki, np. urlop dziekański, urlop zdrowotny;
- 26) **sprzęcie elektronicznym lub jego elemencie lub oprogramowaniu** – należy przez to rozumieć elektroniczne urządzenia lub ich elementy i dedykowane dla nich oprogramowanie, umożliwiające ograniczanie skutków rodzaju i stopnia niepełnosprawności, z wyłączeniem urządzeń brajlowskich;
- 27) **średniej ocen (w przypadku modułu II)** – należy przez to rozumieć średnią ocen wyliczoną z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku, jako średnią arytmetyczną, na podstawie wszystkich ocen uzyskanych w roku akademickim (szkolnym) poprzedzającym rok akademicki (szkolny) którego dotyczy wnioszek (wszystkie udokumentowane oceny z egzaminów i zaliczeń); w przypadku studentów pobierających naukę na pierwszym roku studiów drugiego stopnia, brana jest pod uwagę średnia ocen z ostatniego roku studiów pierwszego stopnia; w przypadku, gdy średnia ocen wyliczona jest wg skali ocen, w której najwyższą oceną nie jest 5,00, średnia ta powinna być przeliczona na średnią ocen zgodną z 5-cio stopniową skalą ocen;
- 28) **szkole policealnej** – należy przez to rozumieć publiczną lub niepubliczną szkołę policealną, utworzoną zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.);
- 29) **szkole wyższej** – należy przez to rozumieć publiczną lub niepubliczną szkołę wyższą utworzoną zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) a także szkołę wyższą i wyższe seminarium duchowne prowadzone przez Kościół Katolicki lub inne kościoły i związki wyznaniowe;

- 30) **urządzeniach brajlowskich** – należy przez to rozumieć elektroniczne urządzenia, zdolne tworzyć wypukłą formę informacji wyjściowej, możliwą do odczytania przy pomocy zmysłu dotyku;
- 31) **wózku inwalidzkim o napędzie elektrycznym** – należy przez to rozumieć także wózek inwalidzki o napędzie elektrycznym typu skuter; udzielenie dofinansowania na zakup wózka elektrycznego typu skuter wymaga każdorazowo indywidualnego rozpatrzenia, czy zakres dysfunkcji osoby niepełnosprawnej (w szczególności kończyn górnych) nie wyklucza użytkowania takiego typu wózka;
- 32) **zatrudnieniu** – należy przez to rozumieć:
- a) stosunek pracy na podstawie umowy o pracę, zawartej na czas nieokreślony lub określony, jednakże nie krótszy niż 3 miesiące,
  - b) stosunek pracy na podstawie powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę, jeżeli na podstawie przepisów szczególnych pracownik został powołany na czas określony; okres ten nie może być krótszy niż 3 miesiące,
  - c) działalność rolniczą w rozumieniu ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291, z późn. zm.),
  - d) działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.),
  - e) zatrudnienie na podstawie umowy cywilnoprawnej, zawartej na okres nie krótszy niż 6 miesięcy,
  - f) staż zawodowy w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.);
- 33) **zdarzeniach losowych** – należy przez to rozumieć potwierdzone przez właściwe jednostki zdarzenia, nieprzewidziane i niezawinione przez wnioskodawcę/podopiecznego wnioskodawcy, które były nie do uniknięcia nawet przy zachowaniu należytej staranności, skutkujące utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem przedmiotu dofinansowania w stopniu uniemożliwiającym użytkowanie i naprawę.